

Inleiding:

Hieronder kunt u de aandachtspunten en tips vinden voor schenken en de schenk- en erfbelasting die voor elke particulier en ondernemer relevant kunnen zijn. Wij hebben de aandachtspunten en tips zoveel als mogelijk onderverdeeld in onderwerpen.

Schenken:

Benut de (jaarlijkse) reguliere schenkingsvrijstellingen

Ouders kunnen jaarlijks aan ieder van hun kinderen een schenking doen zonder dat het kind daarover schenkbelasting is verschuldigd. In 2015 is het vrijgestelde bedrag voor schenkingen per kind € 5.277. Aan kinderen van 18 tot en met 39 jaar mag eenmalig € 25.322 (bedrag 2015) belastingvrij worden geschonken. Als het eigen kind buiten deze leeftijdsgrenzen valt maar zijn of haar partner (echtgenoot of geregistreerde partner) voldoet wel aan deze leeftijdseis kan toch worden gebruikgemaakt van de regeling. Er geldt een hogere vrijstelling van € 52.752 (bedrag 2015) wanneer wordt geschonken voor aankoop, verbetering of onderhoud van een eigen woning, de afkoop van een recht van erfpacht, opstal of beklemming, de aflossing van een eigenwoningschuld of restschuld of een kostbare studie of opleiding. Aan andere verkrijgers (bijvoorbeeld een kleinkind) mag belastingvrij € 2.111 (bedrag 2015) worden geschonken.

De hoge (eenmalige) vrijstelling schenkbelasting geldt per ouderpaar. Als de ouders zijn gescheiden, kan een vrijstelling dus maar één keer worden benut.

Door tijdens leven te schenken, wordt het vermogen van de schenkers verlaagd waardoor uiteindelijk erfbelasting wordt bespaard. Ook wordt het inkomen in box 3 van de schenkers verlaagd. Bij de begiftigen valt het geschonken vermogen wél in box 3.

Maak gebruik van ruimere schenkingsvrijstelling

De eenmalige hoge vrijstelling in de schenkbelasting voor schenkingen van ouders aan kinderen tussen 18 en 40 jaar die verband houden met de eigen woning wordt vanaf 2017 verruimd. Het bedrag wordt verhoogd van € 53.016 (2016) tot € 100.000 (2017). Vanaf 2017 vervalt de beperking dat de schenking moet zijn gedaan van een ouder aan een kind waardoor ook buiten de gezinssituatie kan worden gebruikgemaakt van de vrijstelling. De begunstigde moet echter nog steeds tussen 18 en 40 jaar zijn. De vrijstelling hoeft niet in één keer te worden benut, maar mag over drie achtereenvolgende jaren worden verspreid.

De schenking moet worden gebruikt voor de aankoop of verbouwing van een eigen woning, de afkoop van rechten van erfpacht, opstal of beklemming met betrekking tot die woning of voor de aflossing van de eigenwoningschuld of een restschuld van de eerder vervreemde eigen woning.

Een eerdere schenking voor de eigen woning in 2015 of 2016 komt in mindering op de vanaf 2017 geldende verruimde vrijstelling. Het heeft dus niet altijd zin voor ouders om te wachten met een schenking voor de eigen woning tot 2017. Uitstel tot dat jaar kan ook te laat zijn als de beoogde begiftigde dan inmiddels 40 jaar oud is.

Profiteer van vrijstelling voor schenking van ondernemingsvermogen

Schenking van ondernemingsvermogen of een pakket aanmerkelijkbelangaandelen in een eigen B.V. aan de kinderen kan voordelig zijn. De toekomstige waardestijging van de onderneming of de B.V. komt daardoor (deels) toe aan de kinderen zodat bij het latere overlijden van de ouder geen erfbelasting is verschuldigd over de waarde die bij de kinderen is aangegroeid. Bovendien kan bij de schenking van ondernemingsvermogen of aanmerkelijkbelangaandelen onder voorwaarden een vrijstelling voor de schenkbelasting gelden. Deze vrijstelling bedraagt 100% voor ondernemingsvermogen tot maximaal € 1.055.022 (2015). Voor het meerdere geldt een vrijstelling van 83%.

Voor het deel dat niet is vrijgesteld, is het mogelijk om gedurende tien jaar rentedragend uitstel van betaling te krijgen.

Ook vastgoedaandelen kunnen in aanmerking komen voor de bedrijfsopvolgingsfaciliteit, zo hebben enkele rechters beslist. De Hoge Raad heeft in die zaken nog geen eendoordeel gegeven. In afwachting daarvan is het aan te bevelen om bij het schenken of vererven van vastgoedaandelen een beroep te doen op de faciliteit. Dan moet wel kunnen worden aangetoond dat geen sprake is van beleggen maar van een (materiële) onderneming.

Voorkom dat een kind een schenking moet delen met de ex-partner

Als een ouder schenkt aan een kind dat in gemeenschap van goederen is getrouwd, loopt het kind het risico dat bij scheiding de schenking moet worden gedeeld met de ex-partner. Als de schenker (de ouder) een uitsluitingsclausule verbindt aan de schenking blijft het geschonken bedrag privévermogen van het eigen kind. Het is mogelijk een versoepelde uitsluitingsclausule op te nemen. Dit houdt in dat de uitsluitingsclausule alleen van toepassing is als het huwelijk door echtscheiding wordt ontbonden maar niet als het huwelijk eindigt door overlijden.

De schenking behoort bij overlijden dan alsnog tot de gemeenschap van goederen waardoor de partner minder of geen erfbelasting over de (geërfde) schenking betaalt.

Leen voordelig geld uit als de lening bij het kind in box 1 valt

Het is fiscaal voordelig als een ouder geld leent aan een kind voor wie die lening in box 1 valt. Daarbij kan worden gedacht aan een lening voor de eigen woning of een lening voor een onderneming van het kind. Voor de ouder is de lening een bezitting in box 3 (waarbij effectief 1,2% inkomstenbelasting wordt geheven) maar voor het kind is deze een schuld in box 1 waarvan de rente in aftrek kan komen op het box 1-inkomen. De ouder moet een zakelijke rente rekenen over de lening aan het kind. Het uitgangspunt is dat de rente daadwerkelijk moet worden betaald.

De hoogte van de rente die de ouder aan het kind berekent, moet binnen de grenzen van de redelijkheid blijven. Voor de toepassing van de schenkbelasting wordt uitgegaan van 6%.

Schenking in natura kan fiscaal voordelig zijn

Een schenking hoeft niet in geld plaats te vinden. Ook een schenking in bijvoorbeeld de vorm van een overdracht van een pand, een kunstcollectie of effecten is mogelijk. In dat geval is het wel raadzaam om de waarde te laten taxeren zodat problemen met de Belastingdienst kunnen worden voorkomen.

Erven:

Bekijk optie van beneficiaire aanvaarding bij erfenis van alleen woning

De laatste jaren zijn veel woningen "onder water" komen te staan. Als een nalatenschap voornamelijk bestaat uit een woning kan het verstandig zijn om de nalatenschap beneficiair te aanvaarden. De nalatenschap wordt in dat geval aanvaard onder het voorrecht van boedelbeschrijving zodat geen aansprakelijkheid ontstaat voor de (hypotheek)schulden.

Als een erfgenaam helemaal geen vertrouwen heeft in een afwikkeling met een positief saldo kan verwerping van de erfenis een verstandige keuze zijn.

Er ligt een wetsvoorstel bij de Tweede Kamer waardoor erfgenamen beter worden beschermd tegen onverwachte schulden van de overledene. Dit geldt dus niet voor schulden die een erfgenaam kende of behoorde te kennen.

Vraag uitstel van betaling aan voor geërfde, nog niet verkochte woning

Als erfgenamen niet in staat zijn om de erfbelasting over een geërfde woning te voldoen, verleent de Belastingdienst voor dit soort gevallen uitstel van betaling. Als na een jaar de geërfde woning nog niet is verkocht, kan opnieuw uitstel van betaling worden gevraagd. In dat geval verlangt de Belastingdienst als zekerheid echter wel dat een hypotheekakte wordt opgemaakt.

De Belastingdienst berekent belastingrente over de periode dat uitstel van betaling wordt verleend. Dit kan over een wat langere periode aardig oplopen. De belastingrente bedraagt in 2015 4%. Het kan daarom voordeliger zijn om de erfbelasting uit de eigen middelen te betalen, zeker nu de rente op een spaarrekening zo laag is.